।।ଦ୍ୱାଦଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।।

(୧) କାକା ମହାଜନୀ (୨) ଧୂମାଲ ଓକିଲ (୩) ଶ୍ରୀମତୀ ନିମୋଣକର (୪) ନାସିକର ମୂଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ (୫) ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଶ୍ରୀରାମ ଦର୍ଶନ

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ବାବା କିପରି ତାଙ୍କର ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଭେଟୁଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ସହ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ କରୁଥିଲେ ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଉଛି ।

।।ସନ୍ଥମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ।।

ଏକଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଈଶ୍ୱର ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କର ସଂହାର ଓ ସାଧୁଜନଙ୍କର ପରିତ୍ରାଣ ନିମିତ୍ତ ଅବତାର ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ତେବେ ସନ୍ଥମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ବଦା ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ସନ୍ଥମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧୁ ଏବଂ ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରାୟତଃ ସମାନ ଅଟନ୍ତି । ପ୍ରକୃତରେ ଦୁଷ୍କର୍ମ କରୁଥିବା ଲୋକ କଥା ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଆସିଥାଏ ଓ ତାକୁ ସେ ଉଚିତ ମାର୍ଗରେ ନିୟୋଜିତ କରନ୍ତି । ଭବସାଗରର ଦୁଃଖକଷ୍ଟକୁ ଚଳୁ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଅଗସ୍ତ ମୁନି ସଦୃଶ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଅଜ୍ଞାନ ତଥା ଅନ୍ଧକାର ନାଶ କରିବା ପାଇଁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସମ ତେଜସ୍ୱୀ ଅଟନ୍ତି । ସନ୍ଥଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଭଗବାନ ବାସୁଦେବ ବାସ କରନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କଠାରୁ ପୃଥକ ନୁହନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ସାଇ ମଧ୍ୟ ସେହି ଶ୍ରେଣୀର, ଯିଏ କି ଭକ୍ତମାନଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ନିମିତ୍ତ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ ଜ୍ଞାନଜ୍ୟୋତି ସ୍ୱରୂପ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦିବ୍ୟପ୍ରଭା ଅପୂର୍ବ ଥିଲା । ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ସମାନ ପ୍ରେମ ଥିଲା । ସେ ନିଷ୍କାମ ତଥା ନିତ୍ୟମୁକ୍ତ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଶତ୍ରୁ, ମିତ୍ର, ରାଜା ଓ ଭିକ୍ଷୁକ ଏକ ସମାନ ଥିଲେ । ପାଠକ ବନ୍ଧୁଗଣ ! ଏବେ ଆସନ୍ତୁ, ତାଙ୍କର କୀର୍ତ୍ତି ଶ୍ରବଣ କରିବା । ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କର ଦିବ୍ୟଗୁଣ ସମୂହ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସର୍ବଦା ସେମାନଙ୍କର ସହାୟତା ପାଇଁ ତତ୍ପର ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବିନା କୌଣସି ଭକ୍ତ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିପାରୁନଥିଲେ । ଯଦି ତାଙ୍କର ଶୁଭକର୍ମ ଜାତ ହେଉନଥିଲା ତାହେଲେ ବାବାଙ୍କର ସ୍ମରଣ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ହେଉନଥିଲା କି ତାଙ୍କର ଲୀଳାସବୁ ତାଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣପଟଳରେ ପହଞ୍ଚୁନଥିଲା । ଏପରିସ୍ଥଳେ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ବିଚାର ଆସନ୍ତା କିପରି ! ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାବାଙ୍କ ମହାସମାଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ସେହି ଅପୂର୍ବ ଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇନଥିଲା । ଏଣୁ **'ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତାଙ୍କର ଦର୍ଶନଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ରହିଗଲେ, ଯଦି ସେମାନେ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହ ସାଇଲୀଳାଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ରବଣ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ସାଇଦର୍ଶନ ଇଚ୍ଛା ଅନେକ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୃପ୍ତ ହୋଇଯିବ ।** ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଯଦି

କାହାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ମିଳିଯାଉଥିଲା ତାହେଲେ ବି ସେ ସେଠାରେ ବେଶି ସମୟ ରହିପାରୁନଥିଲେ । ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ବାବାଙ୍କ ଆଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଠାରେ ରହିବା ସମ୍ଭବ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଆଦେଶ ମିଳିବା ମାତ୍ରେ ସେହି ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ିଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଏଣୁ ସବୁକିଛି ତାଙ୍କର ଶୁଭ ଇଚ୍ଛା ଉପରେ ହିଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଥିଲା ।

କାକା ମହାଜନୀ : ଥରେ କାକା ମହାଜନୀ ମୁମ୍ବଇରୁ ଶିରିଡ଼ି ଆସିଲେ । ଶିରିଡ଼ିରେ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ ରହି ଗୋକୁଳାଷ୍ଟମୀ ଉତ୍ସବରେ ସାମିଲ ହେବାକୁ ସେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଦର୍ଶନ କରିବା ଉପରାନ୍ତେ ବାବା ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, 'ତୁମେ କେବେ ଫେରିବ ?' ବାବାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ସେ ବିସ୍ମିତ ହୋଇଗଲେ । ଉତ୍ତର ଦେବା ତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ତେଣୁ ସେ କହିଲେ 'ଯେବେ ବାବା ଆଦେଶ ଦେବେ ।' ବାବା ତାଙ୍କୁ ପରଦିନ ଫେରିଯିବାକୁ କହିଲେ । ବାବାଙ୍କ ବାକ୍ୟ ତ ନିୟମ ଥିଲା, ଯାହାର ପାଳନ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । କାକା ମହାଜନୀ ତୁରନ୍ତ ପଳାଇଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ ମୁମ୍ବଇ ଅଫିସରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ତାଙ୍କର ମାଲିକ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ସୁକତାର ସହିତ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ମୁନିବଙ୍କର ଅଚାନକ ଅସୁସ୍ଥତା ଯୋଗୁ କାକାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ମୁନିବ ଜଣକ କାକାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶିରିଡ଼ିକୁ ଯେଉଁ ପତ୍ର ପଠାଇଥିଲେ, ତାହା ମୁମ୍ବଇ ଠିକଣାରେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲା ।

ଭାଉସାହେବ ଧୂମାଲ : ଏବେ ଏକ ବିପରୀତ କଥା ଶୁଣିବା । ଥରେ ଭାଉସାହେବ ଧୂମାଲ ଏକ ମାମଲା ବିଷୟରେ ନିଫାଡ଼ର ଅଦାଲତକୁ ଯାଉଥିଲେ । ବାଟରେ ଶିରିଡ଼ିରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ସେ ବାବାଙ୍କର ଦର୍ଶନ କଲେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ନିଫାଡ଼ ଅଭିମୁଖେ ବାହାରିଲେ; କିନ୍ତୁ ବାବାଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି ମିଳିନଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କୁ ଶିରିଡ଼ିରେ ଆହୁରି ଏକ ସପ୍ତାହ ରଖିଦେଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ନିଫାଡ଼ର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଉଦର ପୀଡ଼ା ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ଏହି କାରଣରୁ ତାଙ୍କର ମାମଲା ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ସପ୍ତାହେ ପରେ ଭାଉସାହେବଙ୍କୁ ଫେରିଯିବାକୁ ଅନୁମତି ମିଳିଲା । ଏହି ମାମଲାର ଶୁଣାଣି କିଛି ମାସଧରି ଓ ଚାରିଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଇଜଲାସରେ ଚାଲିଲା । ଶେଷରେ ମାମଲା ଧୂମାଲଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଗଲା ଓ ତାଙ୍କ ମହକିଲ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୋଇଗଲେ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ନିମୋଣକର : ନାନାସାହେବ ନିମୋଣକର, ଯିଏ ନିମୋଣ ନିବାସୀ ଏବଂ ଅବୈତନିକ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଥିଲେ, ଶିରିଡ଼ିରେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ସହିତ ବାସ କରୁଥିଲେ । ନିମୋଣକର ତଥା ତାଙ୍କର ପତ୍ନୀ ଅନେକ ସମୟରେ ବାବାଙ୍କର ସେବା ଓ ତାଙ୍କର ସାନ୍ନିଧ୍ୟରେ ଅତିବାହିତ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ବେଲାପୁରରେ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିବାର ଖବର ଆସିଲା । ଏହାପରେ ଶ୍ରୀମତୀ ନିମୋଣକର ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ପୁତ୍ର ତଥା ସଂପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ଭେଟି କିଛିଦିନ ରହି ଫେରିବାକୁ ସ୍ଥିର

କଲେ । କିନ୍ତୁ ନାନାସାହେବ ପରଦିନ ହିଁ ତାଙ୍କୁ ଫେରିଆସିବାକୁ କହିଲେ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ପଡ଼ିଲେ, କ'ଣ କରିବେ । ବାବା ଏବେ ତାଙ୍କର ସହାୟତା କଲେ । ଶିରିଡ଼ି ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ବାବାଙ୍କ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଗଲେ । ବାବା ସାଠେୱାଡ଼ା ନିକଟରେ ନାନାସାହେବ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ନିମୋଣକର ବାବାଙ୍କର ଚରଣବନ୍ଦନା କଲେ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଭିକ୍ଷା କଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ କହିଲେ ' ଶୀଘ୍ର ଯାଅ, ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନାହିଁ, ଶାନ୍ତ ମନରେ ବେଲାପୁରରେ ଚାରିଦିନ ଖୁସିରେ ରହି ସମସ୍ତ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କୁ ଭେଟି ଫେରିଆସ ।' ବାବାଙ୍କର ବାକ୍ୟ କିପରି ସର୍ବଜ୍ଞାତାର ପରିଚାୟକ ଥିଲା, ଅନୁଭବ କରନ୍ତୁ ।

ନାସିକର ଜ୍ୟୋତିଷ ମୂଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ : ନାସିକରେ ଜଣେ କର୍ମନିଷ୍ଠ, ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ନାମ ମୂଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ । ସେ ଛଅଟି ଯାକ ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜ୍ୟୋତିଷ ତଥା ସାମୁଦ୍ରିକ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ପାରଦର୍ଶୀ ଥିଲେ । ଥରେ ନାଗପୁରର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୋଟିପତି ଶ୍ରୀ ବାପୁସାହେବ ବୁଟିଙ୍କୁ ଭେଟିବା ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଜ୍ଜନଙ୍କ ସହିତ ସେ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଗଲେ । ବାବା ଫଳ ବିକାଳିଠାରୁ ଅନେକ କିସମର ଫଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ କିଣିଲେ ଓ ମସଜିଦ୍‌ରେ ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିତରଣ କଲେ । ବାବା ଆମ୍ବକୁ ଏପରି କୌଶଳର ସହିତ ଚାରିଆଡୁ ଚିପି ଦେଉଥିଲେ ଯେ ତାହାକୁ ଶୋଷିବା ମାତ୍ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରସ ମୁହଁ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଚୋପା ଓ ଟାକୁଆକୁ ତୁରନ୍ତ ଅଲଗା କରି ଫିଙ୍ଗି ଦିଆଯାଉଥିଲା । କଦଳୀର ଚୋପା ଛଡ଼ାଇ ବାବା ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ୍ଟିଲେ ଓ କିଛି ନିଜ ପାଇଁ ରଖିଲେ । ହସ୍ତରେଖା ବିଶାରଦ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁ ମୂଳେଶାସ୍ତ୍ରୀ ବାବାଙ୍କ ହାତ ଦେଖିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ବାବା ତାଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ଉପରେ କୌଣସି ଧ୍ୟାନ ନଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଚାରୋଟି କଦଳୀ ଦେଲେ । ଏହାପରେ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ଫେରିଆସିଲେ । ମୂଳେଶାସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ସ୍ନାନ କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ଏବଂ ପବିତ୍ର ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରି ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର କ୍ରିୟାରେ ଲିପ୍ତ ରହିଲେ । ବାବା ତାଙ୍କର ନିତ୍ୟଚର୍ଯ୍ୟା ଅନୁସାରେ ଲେଣ୍ଡିବାଗକୁ ଗଲେ ଓ ଯିବା ସମୟରେ କହିଲେ କିଛି ଗେରୁ ଆଣିବ, ଆଜି ଗୈରିକ ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ କରିବା । ବାବାଙ୍କ ଉକ୍ତିର ଅଭିପ୍ରାୟ କେହି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । କିଛି ସମୟ ପରେ ବାବା ଫେରିଆସିଲେ । ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଆରତି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ ହୋଇସାରିଥାଏ । ବାପୁସାହେବ ଯୋଗ ମୂଳେଙ୍କୁ ଆରତିରେ ଆସିବେ କି ବୋଲି ପଚାରିଲେ । ସେ କହିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯିବେ । ତତ୍ପରେ ଯୋଗ ଏକୁଟିଆ ଆସିଲେ । ବାବା ଆସନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ଭକ୍ତମାନେ ତାଙ୍କର ପୂଜା କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଆରତି ହେଲା । ବାବା କହିଲେ 'ସେହି ନୂଆ ବ୍ରାହ୍ମଣଠାରୁ କିଛି ଦକ୍ଷିଣା ଆଣ ।' ସ୍ୱୟଂ ବୁଟି ଦକ୍ଷିଣା ଆଣିବାକୁ ଗଲେ ଓ ବାବାଙ୍କ ସନ୍ଦେଶ ମୂଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ । ଏହା ଶୁଣି ମୂଳେଶାସ୍ତ୍ରୀ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ

ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ସେ ଭାବିଲେ ' ମୁଁ ତ ଜଣେ ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମୁଁ ଦକ୍ଷିଣା ଦେବା କ'ଣ ଉଚିତ ହେବ ? ଧରିନିଅ, ବାବା ମହାନ୍ ସନ୍ଥ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ତାଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ନୁହେଁ ।' ତାହା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଭାବିଲେ ଯେ ତଥାପି ବାବାଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ମହାନ୍ ସନ୍ଥ ଯେତେବେଳେ ଦକ୍ଷିଣା ମାଗୁଛନ୍ତି ଏବଂ ବୁଟିଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ କୋଟିପତି ଦକ୍ଷିଣା ନେବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସେ ଅବେହଳା କରିବା ଉଚିତ ହେବ କି ? ଏହା ଭାବି ସେ ତାଙ୍କର କ୍ରିୟା ଅଧା ରଖି ବୁଟିଙ୍କ ସହିତ ମସଜିଦ୍ ଗଲେ । ସେ ନିଜକୁ ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ପବିତ୍ର ତଥା ମସଜିଦ୍‌କୁ ଅପବିତ୍ର ମନେ କରି କିଛି ଦୂରରେ ଛିଡ଼ା ହେଲେ ଏବଂ ଦୁଇ ହାତ ଯୋଡ଼ି ବାବାଙ୍କ ଉପରକୁ ପୁଷ୍ପ ଅର୍ପଣ କଲେ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ସେ ଦେଖିଲେ ଯେ ବାବାଙ୍କ ଆସନ ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କର କୈଳାସବାସୀ ଗୁରୁ ଘୋଲପ ସ୍ୱାମୀ ବିରାଜମାନ ହୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଗୁରୁଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଦେଖି ସେ ହତପ୍ରଭ ହୋଇଗଲେ । ଏହା ସ୍ୱପ୍ନ ନୁହେଁ ତ ! ନା, ନା, ଏହା ସ୍ୱପ୍ନ ନୁହେଁ । ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜାଗ୍ରତ । କିନ୍ତୁ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ମୋର ଗୁରୁଦେବ ଏଠାରେ ଆସି କିପରି ପହଞ୍ଚିଲେ ? ସେ କିଛି ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ । କିଛି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ବାକ୍‌ଶକ୍ତି ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ସେ ନିଜକୁ ବାରମ୍ବାର ପଚାରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିପାରିଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର କୈଳାସବାସୀ ଗୁରୁ ଘୋଲପ ସ୍ୱାମୀ ଏହି ମସଜିଦ୍‌ରେ ଆସି କିପରି ପହଞ୍ଚିଲେ ? ଏହାପରେ ସମସ୍ତ ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରି ସେ ଆଗକୁ ଗଲେ ଏବଂ ଗୁରୁଙ୍କ ଚରଣରଜରେ ଦୁଇହାତ ଯୋଡ଼ି ସ୍ତୁତି କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଅନ୍ୟ ଭକ୍ତମାନେ ତ ବାବାଙ୍କ ଆରତି କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ମୂଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କର ଗୁରୁଙ୍କର ନାମ ମହିମା ଗାନ କରୁଥିଲେ । ଏହାପରେ ସମସ୍ତ ଜାତିଭେଦ ଏବଂ ଅହଂକାର ତଥା ପବିତ୍ରତା ଓ ଅପବିତ୍ରତାର କଳ୍ପନା ତ୍ୟାଗ କରି ସେ ଗୁରୁଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଲୋଟିପଡ଼ିଲେ । ସେ ଆଖି ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ; ମାତ୍ର ପୁଣି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଯେତେବେଳେ ଆଖି ଖୋଲିଲେ ବାବାଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣା ମାଗୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିଲେ । ବାବାଙ୍କର ଆନନ୍ଦସ୍ୱରୂପ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଅନିର୍ବଚନୀୟ ଶକ୍ତି ଦେଖି ମୂଳେଶାସ୍ତ୍ରୀ ଆତ୍ମବିଭୋର ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କର ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ନୟନଦ୍ୱୟ ଅଶ୍ରୁପ୍ଲାବିତ ହୋଇ ପ୍ରସନ୍ନତାରେ ପୂରିଉଠିଲା । ସେ ବାବାଙ୍କୁ ପୁଣି ପ୍ରଣାମ କରି ଦକ୍ଷିଣା ଦେଲେ । ମୂଳେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ 'ମୋର ସମସ୍ତ ସଂଶୟ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ଆଜି ମୋତେ ମୋର ଗୁରୁଙ୍କର ଦର୍ଶନ ହେଲା ।' ବାବାଙ୍କର ଏହି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଲୀଳା ଦେଖି ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ଏବଂ ମୂଳେଶାସ୍ତ୍ରୀ ବିହ୍ୱଳିତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । 'ଗେରୁ ଆଣ, ଆଜି ଗେରୁଆ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧିବା' ବାବାଙ୍କର ଏହି ବାକ୍ୟର ଅର୍ଥ ଏବେ ସମସ୍ତେ ବୁଝିପାରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର ଏପରି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଲୀଳା ଥିଲା ।

ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଶ୍ରୀରାମ ଦର୍ଶନ : ଥରେ ଜଣେ ମାମଲତଦାର ତାଙ୍କର ଜଣେ ଡାକ୍ତର ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହିତ ଶିରିଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଡାକ୍ତରଜଣଙ୍କର କହିବାର ଥିଲା କି ତାଙ୍କର

ଇଷ୍ଟ ଦେବତା ହେଉଛନ୍ତି ଭଗବାନ ରାମଚନ୍ଦ୍ର । ଏଣୁ କୌଣସି ଯବନଙ୍କ ନିକଟରେ ସେ ମସ୍ତକ ନତ କରିବେ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଶିରିଡ଼ି ଯିବାକୁ ସହମତ ହେଉନଥିଲେ । ମାମଲତଦାର ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ 'ତୁମକୁ କେହି ନମସ୍କାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ' ଏଣୁ ମୋର ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲ, ଆନନ୍ଦ ମିଳିବ' ବୋଲି କହିଲେ । ଏହାପରେ ସେମାନେ ଶିରିଡ଼ି ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଗଲେ; କିନ୍ତୁ ଡାକ୍ତର ସର୍ବପ୍ରଥମେ ବାବାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ତାଙ୍କର ଚରଣବନ୍ଦନା କରିବା ଦେଖି ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହୋଇଗଲେ । ଡାକ୍ତର ତାଙ୍କର ମତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ତଥା ଦଣ୍ଡବତ କରିବାର କାରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଭକ୍ତମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ । ଡାକ୍ତର କହିଲେ ବାବାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ସେ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଇଷ୍ଟଦେବ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ଦର୍ଶନ କଲେ, ଏଥିପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କୁ ବିନମ୍ର ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେ ଏହା କହୁଥିଲେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର ସେହି ରୂପ ପୁଣି ଦେଖାଗଲା । ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଚକିତ ହୋଇ କହିଲେ 'ଏହା କ'ଣ ସ୍ୱପ୍ନ ? ସେ କିପରି ଯବନ ହୋଇପାରିବେ ? ଇଏ ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗାବତାର । ପରଦିନଠାରୁ ସେ ଉପବାସ ବ୍ରତ ପାଳନ କଲେ । ସେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାବା ସ୍ୱୟଂ ଡାକି ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କରିନାହାନ୍ତି, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ମସଜିଦ୍ ଯିବେ ନାହିଁ । ଏହିପରି ତିନିଦିନ ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲା । ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ତାଙ୍କର ଜଣେ ଇଷ୍ଟ ବନ୍ଧୁ ଖାନଦେଶରୁ ଶିରିଡ଼ି ଆସିଲେ । ସେ ଦୁହେଁ ବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ମସଜିଦ୍ ଗଲେ । ପ୍ରଣାମ କରିସାରିବା ପରେ ବାବା ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ "ତମକୁ ଡାକିବାର କିଏ କଷ୍ଟ କଲା ? ତୁମେ ଏଠାକୁ କିପରି ଆସିଲ ?' ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣି ଡାକ୍ତର ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ସେହି ରାତିରେ ବାବା ତାଙ୍କ ଉପରେ କୃପା ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ନିଦ୍ରାରେ ହିଁ ପରମାନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତି ଅନୁଭବ ହେଲା । ସେ ତାଙ୍କର ସହରକୁ ଫେରିଆସିଲେ; କିନ୍ତୁ ପନ୍ଦର ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ସେହି ଅନୁଭବ ରହିଲା । ଏହି ପ୍ରକାର ତାଙ୍କର ସାଇଭକ୍ତି ବହୁଗୁଣରେ ବଢ଼ିଗଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ କାହାଣୀ, ବିଶେଷତଃ ମୂଳେଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଥାରୁ ଆମର ଗୁରୁଙ୍କ ଉପରେ ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବାକୁ ହେବ, ଏହି ଶିକ୍ଷା ମିଳୁଛି ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବାବାଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୀଳାଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯିବ ।

ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଥାର୍ପଣମସ୍ତୁ । ଶୁଭଂ ଭବତୁ ।।